

Bellingwolde e.o.	IVN Jagersver, B'wolde	L.H. Veeman Hoofdweg 28 Bellingwolde 05973-1251

Stadskanaal e.o.	Werkgroep Natuur en Landschap	J.v.d. Deen Stationslaan 34 Stadskanaal 05990-13873

Vlagtwedde, Sellin- gen, Ter Apel e.o.	Gemeentewerken SBB Politie KNJV	B.H. Roelevink p/a Staatsbos- beheer Dennenweg 3 Sellingen 05992-2525

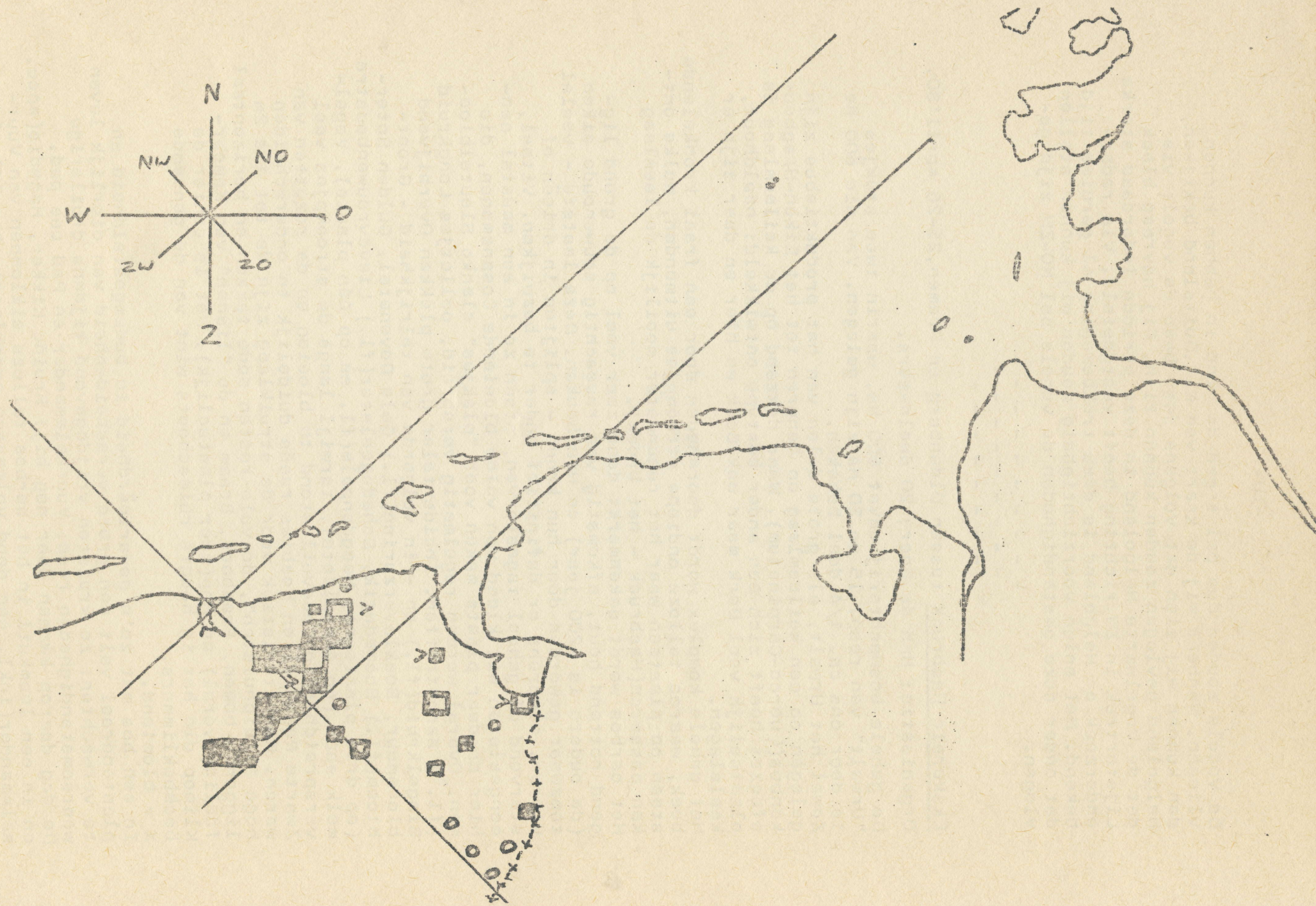
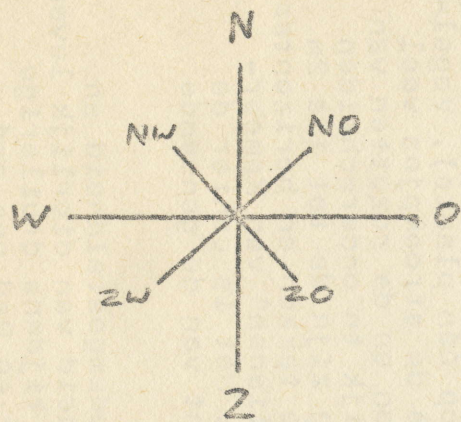
Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging voor de Provincie Groningen.

Regio-commissaris Wildbeheer	J.P.M. Jansen Pasop 3, Midwolda

Afdelingscommissarissen Wildbeheer:	
Hogeland	G.J. Romp Stelmakerij 26 Delfzijl.
Westerkwartier	E.C.v.d. Hoek Pieterzijlseweg 5 Pieterzijl.
Winschoten	J.S. ten Have Schankerdiijk 27 Drieborg.
Zuidbroek	J. Brugge Benningweg 15, Harkstede.

Aanvulling op "Herfsttrek van Lijsters" van Joh. van Klinken - door E. Boerma.

Graag kom ik terug op het interessante artikel van Joh. van Klinken over de herfsttrek van Lijsters. Het eerste dat mij opviel was de sterke aanwezigheid van Lijsters in baan B. over het noorden van Groningen. Het leek mij interessant eens na te gaan welke weersomstandigheden er waren voor en op 10 en 11 november. Een absoluut beeld krijg je niet, maar een globale indruk is wel te krijgen van het trekbeeld. De dagen voor de 10^e november kenmerkten zich door vrij rustig weer. De 11^e november regende het 's morgens en de wind kwam uit richting tussen ZW en W. De sterkte varieerde gemiddeld 4-5 m/sec., maar om 10 uur woei het harder, 11-13 m/sec. Na 13 uur nam de wind af en is verder niet van belang. Bij Rottumeroog werden stoten tot 18 m/sec. gemeten en boven de Duitse bocht stoten tot 24 m/sec. De windrichting was daar ook vnl. ZW. Het weer van de 11^e november was iets rustiger, aanvankelijk ZZW-wind, later uit zuidelijke richting. De windsterkte was gemiddeld 6-8 m/sec. en boven de Duitse bocht 12 m/sec. met stoten tot 18 m/sec. Al met al kunnen wij stellen dat de Lijsters die in het weekend van 10-11 november in N.W. Groningen geteld zijn zich ruwweg in een baan N.O. - Z.W. bevonden.

De vogels zouden dus pal tegen de wind in hebben kunnen vliegen. Wanneer wij de kaart van N.W.Duitsland bekijken, dan kunnen wij zien dat volgens deze baan de vogels via Helgoland gevlogen zouden kunnen zijn. Bij navraag bleek dat de Vogelwarte Helgoland in deze periode inderdaad sterke Lijstertrek in ZW. richting heeft vastgesteld. Via radar-onderzoek op Helgoland is deze trekbeweging al geruime tijd bekend. Met enige voorzichtigheid zouden wij kunnen stellen dat onder deze omstandigheden de vogels pal NO-ZW zijn gevlogen.

- - - - -
- - - - -
- - - - -

Ekskursie Hasbruck tussen Oldenburg en Bremen, 25-26 april '80.

Organisatie: Han de Boer; 20 deelnemers.

De gehele boswachterij omvat 600 ha, waarin twee stukjes "Urwalt" van resp. 15 en 20 ha zijn gelegen. Van die 600 ha is door ons ca. 1/4 deel bekeken.

Zowel het Urwalt, als grote delen van het produktiebos zijn gelegen op een keileemlaag en behoren tot het Eiken-Haagbeukenbos (Quercus-Carpinetum). Waar dekzand op de keileemlaag is afgezet heeft zich een ander bostype ontwikkeld: naaldhout, plaatselijk veel Berk maar ook Beuk en hier en daar zijn er kaalslagen.

Het gehele kompleks wordt doorsneden door een fraai kronkelende beek, waarop talloze ondiepe stroompjes uitmonden, welke ontstaan op plaatsen waar het regenwater moeilijk de leemlaag kan passeren (Hasbruck - nat broek).

Het oerbos wordt gekenmerkt door zeer veel op de grond liggend rottend hout, afkomstig van reusachtig eeuwenoude eiken (de oudste is 1200 jaar) en Haagbeuken. Deze laatste - veelal topzwaar geworden door hun kroon - splijten in drieën of vieren, alvorens er definitief onder te bezwijken. Vitaal, stervend of geheel fagestorven, staan ze in een meestal aaneengesloten wit kleed van volop bloeiende Bosanemonen, die hier en daar plaats maken voor "plakjes" slanke Sleutelbloemen. Overal werden regelmatig verspreid, polletjes Longkruid (fl. X) aangetroffen. Incidenteler grote plekken Overbijvend Bingelkruid (fl.) en - in volgorde van talrijkheid - Grootbloemuur, Bosklaverzuring (fl.) Gele Dovenetel, Gulden Boterbloem (fl.) Boswederik, Schedegeelster (fl.) Lievevrouwenbedstro (op drie plaatsen), Maagdenpalm (fl. en op één plaats), Vogelmelk spec. (op één plaats), terwijl langs de stroompjes veel verspreidbladig Goudveil stond te bloeien en de rozetten van Zwarte Rapunzel en Bosbies reeds duidelijk te onderscheiden waren. Karakteristiek voor de struiklaag zijn de tot 1 à 2m hoge "kruiphulsten", de vele resten dode takken en horizontaal liggende bomen, Framboos, Braam en de "lianen" van Kamperfoelie (overal) en Hop (zeer plaatselijk). Het is echter de Klimop die het in hoogte ruimschoots wint van de genoemde boombeklimmers.

X = bloeiend.

In een bos met zo'n gevarieerdheid in bodemgesteldheid en plantengroei valt een grote verscheidenheid van dierlijk leven te verwachten: zo kruisten vrijdagavond tijdens druilerige weersomstandigheden resp. Vuursalamander en Pad ons pad. De dag daarop kwamen daar nog bij: Bruine Kikker, Hagedis (spec. en in een leemkuil in het oerbos talloze eiklommen van Vuursalamander (inkl. een dood volwassen exemplaar), terwijl elders in een vijver, duizenden juist uitgekomen larven aangetroffen werden. Hazen, Reeën, een rondlopende Woelmuis, uitwerpselen van Vos en Hermelijn/Wezel leverden inderdaad het bewijs van